

של ראיון שניתן על-ידי נשיא מדינת ישראל, מר יצחק נבון, למר בועז
עברון, בתאריך 29.1.81, בנושא פגישתו של ראש-ממשלת ישראל דויד בן-גוריון
עם הרב ~~ישראל קרליץ~~ ^{הרב יצחק אייזיק ווייס} ^{הרב יצחק אייזיק ווייס} ^{הרב יצחק אייזיק ווייס}, המכונה גם "חזון איש", במאריך
_____, שהקיימה בנוכחותו של מר נבון, ששימש אז כמזכירו האישי
של ראש-הממשלה. מר נבון שיחזר את השיחה מזכרונו.

רקע הפגישה

על הפרק עמדה אז שאלה גיוס בנות. נציג פאג"י בממשלה היה שר הדואר
בנימין מינץ, והוא נלחם נגד גיוס בנות. נחברר כי כל אימת שעלתה שאלה
עדינה לריון, היו נציגי פאג"י מבקשים ארכה על-מנת להיוועץ ב"חזון איש".
בן-גוריון שאל מיהו אותו אדם, ומינץ הפליג בשבחו כמורה הלכה ובאון הדור.
אמר ב"ג שהוא רוצה להכירו. נקבעה פגישה, וב"ג הכריז שהוא יבקר את ^הא
ה"חזון איש". הפגישה נקבעה באמצעות בנימין מינץ, וגם קלמן כהנא היה
מעורב בקביעתה. לפי העתונות עמד נושא השיחה להיות חוק גיוס הבנות.
ב"ג ונבון הגיעו לדירתו הצנועה של ה"חזון איש" בבני-ברק, שריהוסה
לכאורה העיקרי היו ספרי תורה והלכה. הנושא שלשמו/נועדו, גיוס הבנות, לא עלה
כלל. בן-גוריון לא השמיע אף מילה אחת בנושא זה. לא זו היתה כוונתו.
השיחה התנהלה בערך כדלקמן:

ב"ג: באחי לדבר אתך על נושא אחד, ולשאול אותך איך יהודים דתיים ולא-
דתיים יחיו יחד בארץ הזאת. יהודים באים הנה מהרבה ארצות, למאות ולאלפים,
עם מסורות שונות, סתרבויות שונות והשקפות שונות. יש דתיים ויש לא-דתיים.
ועדינה עומדת בסכנה חיצונית שהערבים עדיין רוצים להשמידנו, ועלינו
למצות כל מה שמשותף בין כל חלקי העם, ויש סכנה גדולה שנחפזץ סכפנים.
ונוסף לכל ההבדלים בחרבויות ובהשקפות יש כאן בעייה יסודית: אלה יהודים
ואלה יהודים, ואיך יחיו יחד.

ח"א: יש הלכה: כאשר שני גמלים באים זה מול זה, ויש שביל צר, שיש
בן מקום רק לגמל אחד, אזי חגמל שטעון משאוי זכות הקדימה נחונה לו. וחגמל
סאין עליו משאוי חייב לפנות לו את הדרך. אנחנו הדתיים יש עלינו משא כבד
של לימוד תורה, שמירת מצוות ושמירת שבת ומאכלות כשרות. לכן צריכים האחרים
לפנות לנו את הדרך.

ב"ג: ויהודים לא-דתיים איך עליהם משא? וישוב הארץ איננו משא כבד?
וייבוש ביצות, וכיבוש שממה, ושמירה על המדינה, אין הן מעמשה כבדה? זה
משא כבד מאוד. גם יהודים שהם לגמרי לא-דתיים, כגון השומר-הצעיר, עוסקים
ביישוב הארץ ובהגנה עליכם.

ח"א: בזכות זה שאנו לומדים תורה הם מתקיימים.

ב"ג: אם הבחורים האלה לא היו מגינים עליכם, היו האויבים משמידים

אתכם.

ח"א: להיפך. בזכות זה שאנו לומדים תורה, הם יכולים לחיות

ולעבוד ולשמור.

ב"ג: אינני סוללז בחורה, אבל אם לא יהיו בני=אדם חיים מי ילמד תורה.

ח"א: החורה היא עץ החיים, סם החיים.

ב"ג: גם הגנה על הנפש היא מצווה, כי לא חממים יהללו יה. ובכל זאת,

איך נחיה יחד?

ח"א: אני רואה חילול שבת, מכוניות ומשאיות בשבתות, נוסעים לים

במקום להתפלל וללמוד תורה ולקיים חיים יהודיים, וזם מקומם ומזעזע את הנפש, לראות בארץ אבותינו חילול שבת כזה.

ב"ג: אני לא נוסע במשאית לים בשבת, אבל אם אלה פועלים העובדים

כל השבוע, לא מגיע להם לסבול בים בשבת? זאת זכותם. אי אפשר להכריחם

ללמוד תורה. אבל גם הם יהודים, ועושים הרבה דברים חשובים, שומרים וכו'. אי אפשר להכריחם לשמור שבת.

ח"א: אנו מאמינים שיבוא יום וכולם ישמרו שבת ויחפלו.

ב"ג: אם ירצו, לא אתנגד שיעשו זאת. אבל אי אפשר לכפות זאת עליהם.

לא צריכה להיות כפיה דתית וגם לא כפיה אנטי=דתית. איש איש יחיה כראות עיניו.

ומוסיף יצחק נבון: הם נשארו איש איש בעמדתו, וחזרו כמה פעמים, שוב ושוב, על עמדותיהם, בלי שהתקרבו זה לזה.

אחרי שיצאו, אמר בן גוריון: זהו יהודי יפה, חכם, יש לו עיניים

יפות וחכמות, צנוע. מעניין מניין כוחו והשפעתו. ואיך נחיה בארץ הזאת?

קיבוץ גלויות אינו דבר פשוט. יש הרבה דברים היכולים לפרק את החברה שלנו,

אבל זוהי השאלה החשובה ביותר. זו סכנה חמורה יותר מאויב חיצוני.

19/2/81

אשר תהיה, ידעך נשן -
הזכרתי בכתבך את תולדותי אתה בכתבך אתי,
בני שטיינר אדם בעל דעות.

אשר תהיה בעל דעות או אחרת ~~הכתב~~ הכתב אתה
בשם נשן בכתבך אחרת ספר. את ידעך את
תולדותי, אתה בכתבך הכתב.

ידעך אתי אתה, בעל דעות, אתה
הידעך אתי אתה בעל דעות, בעל דעות
את אחרת אתה בעל דעות, אתה
אתה בעל דעות, אתה בעל דעות, אתה בעל דעות.

דיוקן נשן

דיוקן נשן